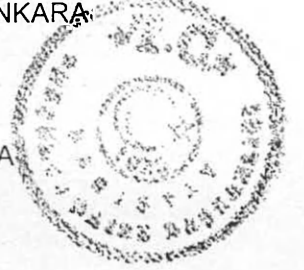

T.C.
DANIŞTAY
ONÜÇÜNCÜ DAİRE
Esas No : 2008/14246
Karar No : 2011/1524

Davacılar : 1-Düzkoç Turizm İthalat ve İhracat A.Ş.
2-Falcon Gümrüksüz Mağaza İşit. ve Tic. A.Ş.
Vekili : Av. Metin Kayaçağlayan
Ziaur Rahman Cad. No:23/4 Çankaya - ANKARA
Davalı : Rekabet Kurumu
Bilkent Plaza B 3 Blok Bilkent / ANKARA
Vekili : Av. Ayperi Samantır - Aynı adreste

Davanın Özeti : Çanakkale Kepez Limanı'nı işletmekte olan Çanakkale Liman İşletmesi Sanayi ve Ticaret A.Ş. (Çanakkale Liman İşletmesi)'nin 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un 4. ve 6. maddelerini ihlâl ettiği iddialarıyla Kurum'a başvurularak şikâyet edilmesi üzerine yapılan önaraştırma sonucunda düzenlenen rapora dayanılarak, soruşturma açılmasına gerek bulunmadığı ve şikâyetin reddi yolundaki Rekabet Kurulu'nun 16.10.2008 tarih ve 08-58/933-377 sayılı kararının; Çanakkale Liman İşletmeleri San. Tic. A.Ş.'nin shipstore teknelerine yönelik liman hizmetleri pazarında hakim durumda bulunduğu, Aksoy firması dışında uzun zamandan beri hizmet verdiği davacı şirketlere ve Liman'da bir diğer shipstore hizmeti vermekte olan ABC firmasına, taleplerinde hiç bir değişiklik olmamasına rağmen, önce fiyatları fahiş arttırmak suretiyle hizmet vermeyi zorlaştırdığı, daha sonra da tamamen kestiği, bu durumun, hakim durumda olan bir firmanın müşterileri arasında ayrımcılık yaparak birine avantaj sağlamak suretiyle hakim durumun kötüye kullanılması niteliğinde bulunduğu, öte yandan, bu uygulamadan sadece Aksoy firmasının yarar sağlamış olmasının, Liman İşletmesi ile bu firma arasında, 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesinde belirtilen türden rekabeti kısıtlayıcı nitelikte bir anlaşmanın var olduğunu gösterdiği ileri sürülerek iptali istenilmektedir.

Savunmanın Özet : Dava konusu kararda usül ve esas yönünden hukuka aykırılık bulunmadığı belirtilerek hukukî dayanaktan yoksun olduğu öne sürülen davanın reddi gerektiği savunulmaktadır.

Danıştay Tetkik Hâkimi Betül ÖZYİĞİT'in Düşüncesi : Önaraştırma raporu ile tespit edilen bilgi ve belgelerin, 4054 sayılı Kanun kapsamında yapılan değerlendirilmesi sonucunda, soruşturma açılmasına gerek bulunmadığı yolundaki Rekabet Kurulu'nun dava konusu kararında hukuka aykırılık bulunmadığından, davanın reddi gerektiği düşünülmektedir

Danıştay Savcısı Birgül KURT'un Düşüncesi: Dava; yapılan önaraştırma sonucu 4054 sayılı Kanun'un 41. maddesi uyarınca soruşturma açılmasına gerek olmadığına ve şikâyetin reddine ilişkin 6.10.2008 tarih ve 08-58/933-377 sayılı Rekabet Kurulu kararının ve bu kararın bildirimine ilişkin işlemin iptali istemiyle açılmıştır.

Davacılar, Çanakkale Boğazı'ndan geçiş yapan gemilere shipstore hizmeti veren

T.C.
DANIŞTAY
ONÜÇÜNCÜ DAİRE
Esas No : 2008/14246
Karar No : 2011/1524

Düzkoç Turizm İthalat ve İhracat A.Ş.(Düzkoç) ve Falcon Gümrüksüz Mağaza İşletmeciliği ve Ticaret A.Ş. (Falcon) tarafından; Türk Boğazları Deniz Trafik Düzeni Tüzüğü'nün 48. maddesi uyarınca shipstore hizmetinin, Çanakkale Boğazı'nda Kanlıdere ve Karanfil Fenerlerini birleştiren hattın güneyinde verilebildiği, bu hatta en yakın liman olan Kepez Limanı işleticisi Çanakkale Liman İşletmesi'nin, shipstore hizmeti veren teşebbüs olan Aksoy dışındaki diğer teşebbüslerin limandan yararlanma hizmet bedellerini ciddi oranda arttırarak aşırı fiyat uyguladığı ve 2008 yılından itibaren söz konusu üç teşebbüsün liman hizmetlerinden yararlanmasına izin vermediği, faaliyetlerini Çanakkale ili içerisindeki Gümrük İskelesi'nden yürüttükleri, Kepez Limanı'nın kullanılmamasının satışlardaki etkisini net olarak söylemek mümkün olamamakla beraber, gemi ile buluşma noktasına gitmek için kat edilmesi gereken mesafenin artması (daha önce 20 ila 25 dakikada gemilerle buluşma noktasına ulaşmak mümkünken, bu süre yaklaşık 2,5 saate) nedeniyle bazı gemilere hizmet verilememesi, müşteri kaybetmemek için başka teknelerin kiralanması ve malların şehir ile depo arasındaki taşımalarından kaynaklanan maliyetler nedeniyle şirketlerin ciddi kayıplarının bulunduğunu, bu durumun bazı güvenlik risklerini de beraberinde getirdiği, Çanakkale Liman İşletmesi'nin hakim durumunu kötüye kullandığı, söz konusu uygulamalarının Aksoy'un lehine olduğu belirtilerek, Çanakkale Liman İşletmesi ile Aksoy arasında 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesini ihlal eden bir anlaşmanın olabileceği yolunda şikayette bulunulmuştur.

4054 sayılı Kanun'un 4 ve 6. maddeleri uyarınca rekabet ihlali olduğu yönünde şikayette bulunmuş, dava konusu karar da bu maddeler yönünden değerlendirilerek yapılarak tesis edilmiş olduğundan, uyuşmazlık bu maddeler açısından ayrı ayrı incelendiğinde;

4054 sayılı Kanun'un 4. maddesinde; "Belirli bir mal veya hizmet piyasasında doğrudan veya dolaylı olarak rekabeti engelleme, bozma ya da kısıtlama amacını taşıyan veya bu etkiyi doğuran yahut doğurabilecek nitelikte olan teşebbüsler arası anlaşmalar, uyumlu eylemler ve teşebbüs birliklerinin bu tür karar ve eylemleri hukuka aykırı ve yasaktır." belirlenmesi yapılmıştır.

Yürütülen önaraştırma sürecinde raportörlerce teşebbüslerde yapılan incelemelerde, Çanakkale Liman İşletmesi ve Aksoy arasında ABC, Falcon ve Düzkoç'un faaliyetlerini engellemeye, kısıtlamaya ve bozmaya yönelik yapılmış herhangi bir anlaşma tespit edilemediği, dosya mevcudu bilgilerden, Aksoy'un shipstore hizmetlerine ilişkin olarak Kepez Limanındaki faaliyetlerini Ağustos 2008'den itibaren durdurduğu ve gerekli izinlerin tamamlanması sonrasında faaliyetlerine Çanakkale Şehir Limanında devam etmeyi planladığı tespit edilmiş olup, 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesi yönüyle dava konusu kararda hukuka aykırılık bulunmamaktadır.

4054 sayılı Yasanın 6. maddesinde; bir veya birden fazla teşebbüsün ülkenin bütününde ya da bir bölümünde bir mal veya hizmet piyasasındaki hâkim durumunu tek başına yahut başkaları ile yapacağı anlaşmalar ya da birlikte davranışlar ile kötüye kullanması hukuka aykırı ve yasaktır hükmüne yer verilerek kötüye kullanma halleri sayılmıştır.

T.C.
DANIŞTAY
ONÜÇÜNCÜ DAİRE
Esas No : 2008/14246
Karar No : 2011/1524

"Shipstore hizmetlerine yönelik liman hizmetleri pazarı"nda shipstore hizmetlerinin Çanakkale Boğazı ve İstanbul Boğazı'ndan verildiği, mevzuat gereği boğazlardan transit geçiş yapan gemilerin her iki boğazdan da shipstore hizmetleri almaları mümkün olmadığından ilgili coğrafi pazarın "Çanakkale Boğazı" olarak belirlendiği, Falcon, Düzkoç, ABC ve Aksoy'un Çanakkale Boğazı'ndan transit geçen gemilere Kanlıdere ve Karanfil Fenerlerini birleştiren hattın güneyinde motorlar aracılığıyla gümrüksüz alkollü ve alkolsüz içecekler ile tütün mamulleri satışı yaptıkları, gemilere verilen bir tür freeshop hizmeti olarak değerlendirilebilecek söz konusu shipstore hizmetlerinde, gümrüksüz malların saklandığı depoların ve gümrüksüz malları gemilere götüren hizmet teknelerinin sahip olması gereken standartların Gümrüksüz Satış Mağazaları Yönetmeliği'nde düzenlendiği, acente motorlarının Kepez Limanı İskelesine bağlanmaları/ yanaşmalar konusunda Çanakkale Liman İşletmesi'nin yetkili olduğu, bu limanda; Düzkoç, Falcon ve ABC firmalarını shipstore hizmeti, Aksoy'un shipstore hizmetlerinin yanı sıra Liman'da freeshop hizmeti de vermekteyken ro-ro ve kruvaziyer gemilerine yönelik hizmetlerde bazı aksamalar olması nedeniyle, 2008 yılı itibarıyla Aksoy freeshop işletmeciliğine ara verdiği, bu dört firmadan sadece Aksoy'un Liman sahası içerisinde depo kiraladığı, diğer üç firmadan ABC liman sahası yakınında bir depoyu kiracı, Falcon ve Düzkoç'un ise Liman dışında mülkiyetlerindeki depoları kullandığı, liman dışında deposu bulunan firmaların gemi yanaştığında limana girip satış yapabildiği, Çanakkale Liman İşletmesi'nin bahsi geçen üç şirketin limandaki faaliyetlerini durdurduğu; olayda, şikayet sahibi teşebbüslerin 2008 yılında Kepez Limanı hizmet vermeye başlamadan önce de kullandıkları Çanakkale Şehir Limanı'nı kullanmak suretiyle gemilere shipstore hizmeti vermeye devam edebildikleri, diğer taraftan, gerekli gümrük denetim ve kontrolünün yapılabilmesi hâlinde, Çanakkale Boğazı'nda bulunan diğer iskelelerin de (Gelibolu Belediye İskelesi, Karabiga Belediye İskelesi, Bozcaada Liman İskelesi ve Gökçeada Liman İskelesi, vb.) potansiyel rakip olabileceği, Çanakkale Liman İşletmesi'nin hizmet vermeye başladığı 2006 yılından itibaren ro-ro, yolcu ve yük gemilerine yönelik çeşitli liman hizmetleri vermesine rağmen son dönemde faaliyetlerini ağırlıklı olarak katı ve sıvı atık alım hizmetlerine yönlendirdiği, teşebbüsün hâlihazırda shipstore hizmeti de veremediği, bu çerçevede, pazarın özellikleri ve ilgili pazarda gerek mevcut, gerekse potansiyel rekabetin varlığı dikkate alındığında, Çanakkale Liman İşletmesi'nin ilgili pazarda hakim durumda bulunmadığı neticesine varıldığı görülmektedir.

Kepez Limanının, Çanakkale Boğazı'ndaki buluşma noktası olan Kanlıdere ve Karanfil Fenerlerini birleştiren hattın güneyine, diğer liman ve iskelelere göre ayır edici şekilde yakın mesafede ve emniyet ile gümrük muhafaza memurlarının limanda 24 saat görev yapıyor olması nedeniyle, rekabet koşullarının komşu bölgelerden hissedilir derecede farklı olduğu, şikayet konusu açısından ilgili coğrafi pazarın bu liman olarak kabul edilmesi gerektiği, acente motorlarının Kepez Limanı İskelesine bağlanmaları/yanaşmaları konusunda Çanakkale Liman İşletmesi'nin yetkili olduğu, hakim durum incelemesi yapılırken, şikayetçilerin shipstore hizmeti yapmakta oldukları Çanakkale Merkez Limanından çok daha

T.C.
DANIŞTAY
ONÜÇÜNCÜ DAİRE
Esas No : 2008/14246
Karar No : 2011/1524

uzaktaki iskelelerden yararlanma olasılığına binayen inceleme yapılması yönünden hukuka uyarlık bulunmadığı ancak;

Çanakkale Liman İşletmesinin, Liman alanından güvenliği daha iyi sağlayabilmek ve kontrolü tek bir noktada toplamak suretiyle etkinliği arttırmak için Liman sahası dışında deposu bulunan shipstore şirketlerinin faaliyetlerini liman alanındaki antrepolardan gerçekleştirmelerini tercih ettiği, limanda depo kurmaları ve buradan faaliyet göstermeleri karşılığında aylık kira bedeli ödemeleri teklifinin bu şirketlerce kabul edilmediği, Aksoy'un Liman sahası içerisinde depo kiraladığından, davacılar ile durumunun farklı olduğu, Çanakkale Liman İşletmesinin davacıların faaliyetlerinin zorlaştırılması amacıyla değil, bir kısım gelirinden vaz geçerek ticari tercihleri çerçevesinde davrandığı sonucuna varılmıştır.

Bu itibarla, soruşturma açılmasına gerek olmadığına ve şikayetin reddi yolunda alınan kararda hukuka aykırılık görülmemiştir.

Açıklanan nedenlerle davanın reddi gerekeceği düşünülmüştür.

TÜRK MİLLETİ ADINA

Karar veren Danıştay Onüçüncü Dairesi'nce duruşma için önceden bildirilen 12.04.2011 tarihinde davacı şirketler vekili Av. Metin Kayaçağlayan'ın ve davalı idare vekili Av. Ayperi Samantır'ın geldikleri; Danıştay Savcısı'nın hazır bulunduğu görülerek duruşmaya başlandı. Taraflara usulüne uygun olarak söz verildikten sonra Danıştay Savcısı'nın düşüncesi de alınarak son kez taraflara söz verilerek duruşma tamamlandı. Dosya incelenip, gereği görüldü:

Dava, Çanakkale Kepez Limanı'nı işletmekte olan Çanakkale Liman İşletmesi 'nin 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un 4. ve 6. maddelerini ihlâl ettiği iddialarıyla Kurum'a başvurularak şikâyet edilmesi üzerine yapılan önaraştırma sonucunda düzenlenen rapora dayanılarak, soruşturma açılmasına gerek bulunmadığı ve şikâyetin reddi yolundaki Rekabet Kurulu'nun 16.10.2008 tarih ve 08-58/933-377 sayılı kararının iptali istemiyle açılmıştır.

4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un 1. maddesinde, bu Kanun'un amacının, mal ve hizmet piyasalarındaki rekabeti engelleyici, bozucu veya kısıtlayıcı anlaşma, karar ve uygulamaları ve piyasaya hâkim olan teşebbüslerin bu hakimiyetlerini kötüye kullanmalarını önlemek, bunun için gerekli düzenleme ve denetlemeleri yaparak rekabetin korunmasını sağlamak olduğu belirtilmiştir; 3. maddesinde, Teşebbüs, "piyasada mal veya hizmet üreten, pazarlayan, satan gerçek ve tüzel kişilerle, bağımsız karar verebilen ve ekonomik bakımdan bir bütün teşkil eden birimler" olarak tanımlanmıştır; 4. maddesinde, belirli bir mal veya hizmet piyasasında doğrudan doğruya veya dolaylı olarak rekabeti engelleme, bozma ya da kısıtlama amacını taşıyan veya bu etkiyi doğuran yahut doğurabilecek nitelikte olan teşebbüsler arası anlaşmalar, uyumlu eylemler ve teşebbüs birliklerinin bu tür karar ve eylemlerinin hukuka aykırı ve yasak olduğu belirtilmiştir; 6. maddesinde de; bir veya birden fazla

T.C.
DANIŞTAY
ONÜÇÜNCÜ DAİRE
Esas No : 2008/14246
Karar No : 2011/1524

teşebbüsün ülkenin bütününde ya da bir bölümünde bir mal veya hizmet piyasasındaki hâkim durumunu tek başına yahut başkaları ile yapacağı anlaşmalar ya da birlikte davranışlar ile kötüye kullanmasının hukuka aykırı ve yasak olduğu belirtilmiş; Kanun'un 16/2. maddesinde ise, bu Kanun'un 4. ve 6. maddelerinde yasaklanmış olan davranışları gerçekleştirdiği, sabit olanlara Kanun maddesinde belirtilen miktarda para cezası verileceği hükme bağlanmış bulunmaktadır.

4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un 27. maddesinin (a) bendinde, bu Kanun'da yasaklanan faaliyetler ve hukukî işlemler hakkında, başvuru üzerine veya re'sen inceleme, araştırma ve soruşturma yapmak; bu Kanun'da düzenlenen hükümlerin ihlâl edildiğinin tespit edilmesi üzerine, bu ihlâllere son verilmesi için gerekli tedbirleri alıp bundan sorumlu olanlara idarî para cezaları uygulamak Rekabet Kurulu'nun görevleri arasında sayılmıştır.

4054 sayılı Kanun'un "Başvuru Sahiplerine Bildirim" başlıklı 42. maddesinin ilk fıkrasında, Kurul'un, ihbar veya şikâyet başvurularında ileri sürülen iddiaları ciddi ve yeterli bulması durumunda, ihbar veya şikâyet edenlere ileri sürülen iddiaların ciddi bulunduğunu ve araştırmaya başlandığını yazılı olarak bildireceği; ikinci fıkrasında ise Kurul'un, gerek başvuruları açıkça reddetmesi, gerekse süresi içinde bildirimde bulunmayarak reddetmiş sayılması durumlarında, doğrudan ya da dolaylı menfaati olduğunu belgeleyen herkesin Kurul'un ret kararlarına karşı yargı yoluna başvurabileceği kurala bağlanmıştır.

Dosyanın incelenmesinden, davacılar Düzkoç Turizm İthalat ve İhracat A.Ş. (Düzkoç) ve Falcon Gümrüksüz Mağaza İşletmeciliği ve Ticaret A.Ş.'nin (Falcon), ABC Dış Ticaret A.Ş. (ABC) ve Aksoy İnşaat Turizm Sanayi ve Ticaret A.Ş. (Aksoy) firmaları ile Çanakkale Boğazı'ndan geçiş yapan gemilere gümrüksüz içki ve sigara gibi malların satışından oluşan shipstore hizmeti verdikleri, Türk Boğazları Deniz Trafik Düzeni Tüzüğü'nün 48. maddesi uyarınca, shipstore hizmetinin, Çanakkale Boğazı'nda yasal zorunluluk gereği Kanlıdere ve Karanfil fenerlerini birleştiren hattın güneyinde verilebileceği, Kepez Limanı'nın bu noktaya diğer liman ve iskelelere göre daha yakın mesafede olması, Aksoy'un liman sahası içinde deposunun bulunması, diğer üç teşebbüsün depolarının limana yakınlığı ve emniyet ile gümrük muhafaza memurlarının limanda 24 saat görev yapıyor olmaları dolayısıyla limanın günün her saatinde shipstore hizmeti vermeye uygun olması gibi çeşitli hukuki ve fiili nedenlerle Çanakkale Boğazı'ndaki shipstore hizmetleri açısından Kepez Limanı'nın işletme hakkını elinde bulunduran Çanakkale Liman İşletmesi'nin hakim durumda olduğu, 2008 yılı itibarıyla Çanakkale Liman İşletmesi'nin, Liman içinde bulunan deposunu kiralayan Aksoy dışındaki diğer üç teşebbüsün liman hizmetlerinden yararlanmasına izin vermediği, bu eylemin ise 4054 sayılı Kanun'un 6. maddesinin ihlali olduğu, Çanakkale Liman İşletmesi'nin söz konusu eylemden önce, Aksoy'un faaliyete başlamasıyla birlikte; Düzkoç, Falcon ve ABC için Liman'dan yararlanma hizmet bedellerini 100 ABD Doları'ndan önce 800 ABD Doları'na, daha sonra ise 1.250 ABD Doları'na çıkararak aşırı fiyat uyguladığı ve bu durumun da 4054 sayılı

T.C.
DANIŞTAY
ONÜÇÜNCÜ DAİRE
Esas No : 2008/14246
Karar No : 2011/1524

Kanun'un 6. maddesi uyarınca ihlâl teşkil ettiği, ayrıca, Çanakkale Liman İşletmesi'nin bu uygulamalarından doğrudan avantaj sağlayan tarafın Aksoy olması dolayısıyla, Aksoy ile Çanakkale Liman İşletmesi arasında rekabeti kısıtlayan ve 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesini ihlal eden bir anlaşmanın olabileceği, bunların yanı sıra, Kepez Limanı'nın shipstore hizmetlerinin verilebilmesi için zorunlu unsur niteliği taşıdığı ve Çanakkale Liman İşletmesi'nin yukarıda belirtilen uygulamalarına yönelik nihai karar verinceye kadar piyasadaki rekabetçi yapının korunması amacıyla ihtiyati tedbir kararının alınması talebi ile Kurum kayıtlarına 3.6.2008 tarih ve 3454 sayı ile giren başvuru ile şikâyette bulunması üzerine hazırlanan 25.7.2008 tarih ve 2008-4-123/İİ-08-ES sayılı İlk İnceleme Raporunun, 31.7.2008 tarih ve 08-49 sayılı Kurul toplantısında görüşülmesi sonucunda, "4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun"un 4. ve 6. maddelerinin ihlâlüne ilişkin bir soruşturma açılmasına gerek olup olmadığının belirlenmesi amacıyla, Kanun'un 40/1. maddesi uyarınca yapılmasına karar verilen önaraştırma sonucu düzenlenen 8.10.2008 tarih ve 2008-4-123/ÖA-08-OS sayılı Önaraştırma Raporunun 10.10.2008 tarih, REK.0.08.00.00-110/296 sayılı Başkanlık önergesi ile 08-58 sayılı Kurul toplantısında görüşülmesi sonucu verilen dava konusu Kurul kararında, rekabet ihlali olduğu iddia edilen alan, uluslararası limanlara seyahat etmekte olan gemilere verilen gümrüksüz mal satışı olarak tanımlanan shipstore hizmetini veren teşebbüslerin aldığı liman hizmetlerine ilişkin olduğundan, dosya kapsamı bilgiler ve pazarın koşulları göz önüne alınarak, ilgili ürün pazarının "shipstore hizmetlerine yönelik liman hizmetleri pazarı" olarak ilgili coğrafi pazarın ise, Türkiye'de shipstore hizmetlerinin Çanakkale Boğazı ve İstanbul Boğazı'nda verilmekte olduğu, ancak, Başbakanlık Gümrük Müsteşarlığı Gümrükler Genel Müdürlüğü'nün 22.4.2008 tarihli Genelge'si uyarınca, boğazlardan transit geçiş yapan gemilerin İstanbul Boğazı veya Çanakkale Boğazı'ndan sadece birinde shipstore hizmetleri almalarının mümkün olduğu dikkate alınarak "Çanakkale Boğazı" olarak belirlendiği, ön araştırma sırasında elde edilen bilgi ve belgelerle birlikte raportörün görüştüğü tarafların yetkililerinin açıklamaları doğrultusunda, shipstore hizmeti veren şirketlerin boğazdan geçiş yapan gemilerle yapılan yazışmalar neticesinde talep gelmesi durumunda, gemilere içki, sigara vb. ürünleri tekneler aracılığıyla götürerek satış yapmakta olduğu, shipstore hizmetlerinin Türkiye'de Kepez Limanı dışında Zeytinburnu Limanı (Zeyport)'nda verilmekte olduğu, Kepez Limanı'nda bugüne kadar Aksoy, Düzkoç, Falcon ve ABC firmalarının shipstore hizmeti verdiği, Düzkoç ve Falcon'un 2001 yılından, ABC'nin ise Mart 2007'den itibaren hizmet verdiği, Aksoy'un ise, yaklaşık 15 yıldır freeshop mağazaları işlettiği; shipstore faaliyetlerine ise ilk olarak Kepez Limanı'nda başladığı, Liman'da yaklaşık 2 yıl freeshop ve shipstore hizmeti verdiği, söz konusu dört firmadan sadece Aksoy'un Liman sahası içerisinde depo kiraladığını, diğer üç firmadan ABC'nin liman sahası yakınında kiraladığı bir depoyu, Falcon ve Düzkoç'un ise Liman dışında yer alan mülkiyetlerindeki depoları kullanarak Liman içinden shipstore hizmeti verdikleri, dört teşebbüsün Kepez Limanı'nı sadece 2007 yılında birlikte kullandığı, Çanakkale Liman İşletmesi ile Düzkoç, Falcon ve ABC arasında shipstore

T.C.
DANIŞTAY
ONÜÇÜNCÜ DAİRE
Esas No : 2008/14246
Karar No : 2011/1524

hizmetlerine ilişkin yaşanan anlaşmazlığa ilişkin olarak ise, Düzkoç ve Falcon'un faaliyet gösterdikleri dönemde depolarının liman dışında olması nedeniyle gün içerisinde limana çok fazla giriş ve çıkış yaptıkları; bu durumun girişlerde mal kaçakçılığına yönelik denetimi zorlaştırdığı; esasen Liman'a girişlerde denetim yapma yetkisinin gümrük muhafaza memurlarına ait olmasına rağmen personel eksikliği nedeniyle, işletme tarafından da denetim yapıldığı; bu durumun daha fazla personel istihdam edilmesini gerektirdiğinden İşletme'nin ekstra maliyete katlanmak zorunda kaldığı; öte yandan herhangi bir kaçakçılık veya başka bir olay olduğunda Gümrük Muhafaza ile birlikte Liman İşletmesi'nin de sorumlu tutulması ihtimalinin her zaman mevcut olduğu gerekçeleriyle Liman İşletmesinin güvenliği daha iyi sağlayabilmek ve kontrolü tek bir noktada toplamak suretiyle etkinliği arttırmak için Liman sahası dışında deposu bulunan shipstore şirketlerinin faaliyetlerini Liman alanındaki antrepolardan gerçekleştirmeleri için; söz konusu üç şirkete Limanda depo kurmaları ve aylık 5.000 ABD Doları kira bedeli karşılığında buradan faaliyet göstermelerinin teklif edildiği; ancak anılan şirketlerin halihazırda Liman dışında kurdukları depolara önemli miktarda yatırım yaptıkları gerekçesiyle bu teklifi kabul etmediklerini; bu çerçevede Çanakkale Liman İşletmesi tarafından bahsi geçen üç şirketin Limandaki faaliyetlerine son verildiği, bu şirketlerin 2008 yılından itibaren Çanakkale Şehir Limanı'nı kullanmaya başladıkları, 2007 yılından itibaren Kepez Limanı'nda faaliyette bulunan Aksoy'un ise, 2007 yılında freeshop işletmeciliği ve shipstore hizmetlerine yönelik olarak Çanakkale Liman İşletmesi'ne 240.000 ABD Doları öderken, Limana gelen ro-ro ve yolcu gemisi sayısının beklentilerin altında kalması nedeniyle 2008 yılında Limandaki freeshop işletmeciliği faaliyetlerine son vermiş ve kira bedeli olarak Liman İşletmesi'ne yıllık 60.000 ABD Doları ödeme yapmış olduğu, bu şekilde 2008 yılı Ağustos ayından itibaren Kepez Limanı'ndaki shipstore faaliyetlerini sonlandıran Aksoy'un, daha ucuz olması nedeniyle Çanakkale ili şehir merkezinde bir depo kiralamış olup, faaliyetlerini Çanakkale Şehir Limanı'ndan sürdürmeyi planladığı, Liman işletmesinin shipstore şirketlerine uyguladıkları fiyatlara ilişkin iddialara ilişkin olarak ise; Çanakkale Liman İşletmesi'nin Kepez Limanı'nın üst yapı tesislerini Yap-işlet-devret modeli ile gerçekleştirilmesi için 21.05.2003 tarihinde yapılan ihale ile görevlendirilmesinden sonra, Liman'ın inşaatı esnasında Düzkoç, Falcon ve ABC'nin inşaatı üstlenen Kolin İnşaat'ın taşeronu olan firmaya shipstore hizmetleri için aylık 100 ABD Doları kira bedeli ödediklerini; bu bedelin inşaatın devam ettiği ve henüz Liman tesisinin tam olarak kurulmadığı dönemde firmaların mevcut faaliyetlerini sürdürebilmelerine yardımcı olabilmek amacıyla uygulanmış olduğu; Liman'ın faaliyete geçmesinden sonra Çanakkale Liman İşletmesi'nin aylık kira bedelini 2006 yılı için 800 ABD Doları, 2007 yılı için ise 1.250 ABD Doları olarak belirlediğini; belirlenen bedellerin halihazırda aynı tipte hizmetlerin verildiği Zeyport Limanı'nda uygulanan bedellerin oldukça altında bulunduğu, Aksoy ve Liman İşletmesi arasında, 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesi kapsamında rekabeti kısıtlayıcı nitelikte bir anlaşmanın var olduğu iddiasına yönelik olarak ise, shipstore hizmetlerine yönelik liman hizmetleri pazarında yürütülen önaraştırma sürecinde

T.C.
DANIŞTAY
ONÜÇÜNCÜ DAİRE
Esas No : 2008/14246
Karar No : 2011/1524

raportörlerce taraf teşebbüslerde yapılan incelemelerde, Çanakkale Liman İşletmesi ve Aksoy arasında ABC, Falcon ve Düzkoç'un faaliyetlerini engellemeye, kısıtlamaya ve bozmaya yönelik yapılmış herhangi bir anlaşma tespit edilemediği, aksine, Aksoy'un shipstore hizmetlerine ilişkin olarak Kepez Limanı'ndaki faaliyetlerini Ağustos 2008'den itibaren durdurduğu ve gerekli izinlerin tamamlanması sonrasında faaliyetlerine Çanakkale Şehir Limanı'ndan devam etmeyi planladığı, Çanakkale Liman İşletmesi'nin Çanakkale Boğazı'ndaki shipstore hizmetlerine yönelik liman hizmetleri pazarındaki hakim durumunu kötüye kullandığı iddiasına ilişkin değerlendirmenin ise, pazarın özellikleri, teşebbüsün sahip olduğu dikey bütünlük ve pazardaki potansiyel rekabet çerçevesinde yapılarak şikâyet konusu olayda, Falcon, Düzkoç, ABC ve Aksoy Çanakkale Boğazı'ndan transit geçen gemilere Kanlıdere ve Karanfil Fenerlerini birleştiren hattın güneyinde motorlar aracılığıyla gümrüksüz alkollü ve alkolsüz içecekler ile tütün mamulleri satışı yapmakta olduğu, gemilere verilen bir tür freeshop hizmeti olarak değerlendirilebilecek söz konusu shipstore hizmetlerinde, gümrüksüz malların saklandığı depoların ve gümrüksüz malları gemilere götüren hizmet teknelerinin sahip olması gereken standartların Gümrüksüz Satış Mağazaları Yönetmeliği'nde düzenlenmiş olduğu, belirtilen Yönetmelik uyarınca, shipstore hizmeti veren teşebbüslerin kullandığı hizmet teknelerinin esasen boğazlarda geçerli olabilen şiddetli rüzgâr ve akıntı gibi çeşitli doğa koşullarında teknelere seyir imkânı sağlayabilecek şekilde güçlendirilmiş motorlar olması dolayısıyla, söz konusu hizmet teknelerinin bir iskeleye yanaşabilmesi açısından herhangi bir draft ve/veya iskele uzunluğu şartına gereksinim duyulmadığı, Gümrük Müdürlüğü'nün ilgili yasal mevzuatları doğrultusunda gerekli denetim ve kontrolleri yapmasına imkân sağlayabilecek herhangi bir iskelenin teknik olarak shipstore hizmetinin verilmesine yönelik liman hizmetlerini sağlamak açısından yeterli olabileceği, nitekim söz konusu olayda, şikâyet sahibi teşebbüslerin 2008 yılı boyunca, Kepez Limanı hizmet vermeye başlamadan önce de kullandıkları Çanakkale Şehir Limanı'nı kullanmak suretiyle gemilere shipstore hizmeti vermeye devam edebilmiş oldukları, benzer bir biçimde, shipstore hizmetleri için 2007 yılından 2008 yılı Ağustos ayına kadar liman sahası içerisindeki depolarını ve limanı kullanan Aksoy'un da, bu tarihten itibaren faaliyetlerini Şehir Limanı'nda sürdürmeyi planlamakta olduğu, dolayısıyla Çanakkale Gümrük Müdürlüğü'nün hemen önünde bulunan ve hizmet tekneleri tarafından kullanımını engelleyebilecek herhangi bir teknik (draft, iskele boyu, vb.) ve yasal (gümrük elemanı eksikliği, güvenlik, vb.) kısıt olmayan Şehir Limanı'nın, buluşma noktasına ve depolara olan uzaklığı dolayısıyla maliyetleri yükseltmesi nedeniyle, Kepez Limanı'nın shipstore hizmetinin verilebilmesi için tek alternatif olduğu yönündeki iddiaların tek başına hakim durum tespiti açısından yeterli olmadığını göstermekte olduğu, ayrıca, teknelerin kullanacağı iskelelerin sahip olması gereken herhangi bir teknik özellik bulunmadığından, gerekli gümrük denetim ve kontrolünün yapılabilmesi halinde Çanakkale Boğazı'nda bulunan diğer iskelelerin (Gelibolu Belediye İskelesi, Karabiga Belediye İskelesi, Bozcaada Liman İskelesi ve Gökçeada Liman İskelesi, vb.) de potansiyel rakip olabileceği, öte yandan hakim

T.C.
DANIŞTAY
ONÜÇÜNCÜ DAİRE
Esas No : 2008/14246
Karar No : 2011/1524

durumun değerlendirilmesinde dikkate alınabilecek bir diğer husus olan, hakim durumu sorgulanan teşebbüsün yapısal olarak dikey entegrasyonunun olup olmaması yönünden ise, Çanakkale Liman İşletmesi'nin hizmet vermeye başladığı 2006 yılından itibaren ro-ro, yolcu ve yük gemilerine yönelik çeşitli liman hizmetleri vermesine rağmen son dönemde faaliyetlerini ağırlıklı olarak katı ve sıvı atık alım hizmetlerine yönlendirdiği, teşebbüs'ün hâli hazırda shipstore hizmeti vermediği, bu çerçevede, pazarın özellikleri ve ilgili pazarda gerek mevcut gerekse potansiyel rekabetin varlığı dikkate alındığında, Çanakkale Liman İşletmesi'nin ilgili pazarda hakim durumda bulunmadığı sonucuna varıldığı tespit ve değerlendirmelerine yer verilerek, başvuru konusu iddialarla ilgili olarak, 4054 sayılı Kanun'un 41. maddesi uyarınca soruşturma açılmasına gerek olmadığına karar verilmiştir.

Bu durumda, dava dosyasındaki bilgi ve belgelerle birlikte işlem gerekçesi ve ilgili Kanun hükümlerinin birlikte değerlendirilmesi sonucu, Kepez Limanı'ndan yararlanacak olan firmaları belirlemede tek yetkili olan Çanakkale Liman İşletmesi'nin, shipstore hizmetlerinden elde ettiği kira bedellerinin, diğer liman hizmetlerinden elde ettiği gelirlerle kıyaslandığı zaman önemsenecek bir miktarda olmamakla beraber, sabit bir gelir kaynağı olması nedeniyle liman hizmetlerinden elde edilen gelirler arasında önemli bir yeri olduğu, ancak Liman İşletmesi'nin kendisi için gözardı edilemeyecek nitelikte olan bu gelirden mahrum kalacak olmasına rağmen, Liman'da güvenliği daha iyi sağlayabilmek ve kontrolü tek bir noktada toplamak suretiyle etkinliği arttırmak için, Liman sahası dışında deposu bulunan ship store şirketlerinin faaliyetlerine, limanda depo kurularak ve aylık belirli bir kira bedeli karşılığında liman alanındaki antrepolardan devam etmeleri yönünde teklif de bulunmasına rağmen, firmaların bu teklifi kabul etmemeleri nedeniyle son verilmesinin güvenlik ve ekonomik sebeplerle" affınan ticari bir karar niteliğinde bulunduğu, bu teşebbüslerin faaliyetlerine son verilmesine rağmen 2008 yılı Ağustos ayına kadar faaliyetine devam eden Aksoy'un, Limanda faaliyette bulunan teşebbüsler arasında, Liman İşletmesi'nin isteğine uygun olarak Liman içinde antrepo, depo ve satış alanı gibi çeşitli alanlar kiralamak suretiyle freeshop ve shipstore hizmeti vermiş olan tek teşebbüs olması yönünden durumunun farklı olduğu, öte yandan yapılan araştırmalar doğrultusunda, Liman İşletmesi ve Aksoy arasında, ABC, Falcon ve Düzkoç firmalarının faaliyetlerini engellemeye, kısıtlamaya ve bozmaya yönelik yapılmış herhangi bir anlaşmanın var olduğunun tespit edilememiş olduğu, aksine, 2007 yılında freeshop işletmeciliği ve shipstore hizmetlerine yönelik olarak Çanakkale Liman İşletmesi'ne 240.000 ABD Doları kira ödeyen Aksoy'un Kepez Limanı'ndaki faaliyetlerine, kâr edemediği gerekçesiyle 2008 yılında son vermiş ve kira bedeli olarak Liman İşletmesi'ne yıllık 60.000 ABD Doları ödeme yapmış olduğu, öte yandan, shipstore hizmetlerine yönelik liman hizmetleri pazarında, hizmet teknelerinin kullanacağı iskelelerin sahip olması gereken herhangi bir teknik özellik bulunmadığından, gerekli denetim ve kontrollerin yapılmasına imkân sağlayabilecek herhangi bir iskelenin kullanılması suretiyle shipstore hizmetinin verilebilmesinin mümkün olduğu, nitekim söz konusu şikayet sahibi teşebbüslerin, Kepez Limanı'ndaki faaliyetlerine son

T.C.
DANIŞTAY
ONÜÇÜNCÜ DAİRE
Esas No : 2008/14246
Karar No : 2011/1524

verilmesi üzerine, Çanakkale Şehir Limanı'nda bulunan ve kullanımında teknik ve yasal yönden her hangi bir engel bulunmayan Gümrük İskelesini kullanmak suretiyle gemilere shipstore hizmeti vermeye devam edebilmiş oldukları, benzer şekilde shipstore hizmetleri için 2007 yılından 2008 yılı Ağustos ayına kadar liman sahası içerisindeki depolarını ve limanı kullanan Aksoy firmasının da, bu tarihten itibaren faaliyetlerini Şehir Limanı'ndaki bu iskelede sürdürmeyi planladığı ve Gümrük mevzuatı uyarınca gerekli denetim ve kontrolün yapılmasına imkan sağlanması durumunda, Çanakkale Boğazı'nda shipstore hizmeti verilmesinde kullanılabilecek ve rakip olabilecek potansiyele sahip başka iskelelerin de bulunduğu, bu doğrultuda, Kepez Limanı'nın shipstore hizmeti vermede tek alternatif ve bu limanı işleten Çanakkale Liman işletmesinin ise hâkim durumda olmadığı dikkate alındığında şikâyet konusu hususlarla ilgili olarak Kanun'un 4. ve 6. maddelerinin ihlâlinin söz konusu olmadığı anlaşılmaktadır.

Sonuç olarak davacı şirketler tarafından ileri sürülen iddialar, Rekabet Kurulu'nun dava konusu soruşturma açılmasına gerek bulunmadığı yolundaki 02.08.2007 tarih ve 07-63/772-280 sayılı kararının iptalini gerektirecek nitelikte görülmemiştir.

Açıklanan nedenlerle, yasal dayanağı bulunmayan davanın reddine, aşağıda dökümü yapılan 128,70-TL yargılama giderinin davacılar üzerinde bırakılmasına, yürürlükte bulunan Avukatlık Asgari Ücret Tarifesi Uyarınca belirlenen 2.200,00-TL avukatlık ücretinin davacıardan alınarak davalı idareye verilmesine, artan posta ücretinin istemi halinde davacılara iadesine, 12.04.2011 tarihinde oybirliğiyle karar verildi.

Başkan	Üye	Üye	Üye	Üye
Faruk	Ali	Zümrüt	H.Neşe	Gürsel
ÖZTÜRK	ÖZTÜRK	ÖDEN	SARI	MEKİK

YARGILAMA GİDERLERİ

Başvuru Harcı : 21,40-TL
Karar Harcı : 28,90-TL
YD Harcı : 22,90-TL
Posta Gideri + : 55,50-TL
TOPLAM : 128,70-TL

